

สรุป

จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลชุกทวิ บุญยกุ มีบทบาทและผลงานที่น่าสนใจหลายประการ ทั้ง ๆ ที่เป็นรัฐบาลชุดที่มีอายุสั้นที่สุด (๓๑ สิงหาคม - ๑๖ กันยายน ๒๔๘๘) ในประวัติการปกครองของไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งใหญ่ในปี ๒๔๗๕ แม้ว่าผลงานภายในประเทศของรัฐบาลชุดนี้จะไม่มัลักษณะเด่นอะไรนัก กล่าวคือมีความพยายามที่จะแก้ปัญหาการป้ช้น และความเสื่อมโทรมทั่วไปในวงราชการ โดยการผ่านพระราชบัญญัติกำหนดวิธีพิจารณาข้าราชการและพนักงานผู้ประพฤติผิดวินัย รวมทั้งพยายามปรับปรุงการ เศรษฐกิจตามสมควรก็ตาม ในด้านกรต่างประเทศจะปรากฏว่ารัฐบาลชุดนี้โคประสบความสำเร็จไม่น้อยในการส่งคณะผู้แทนที่สามารถไปทำการเจรจากับสัมพันธมิตร ณ เมืองแคนดี้ ผลที่สำคัญของการเจรจากรังนี้ก็คือไทยสามารถหลีกเลี่ยงการ เช่นสัญญากับอังกฤษอันจะทำให้ต้องสูญเสียความเป็นเอกราชทั้งทาง เศรษฐกิจ การเมือง และการทหาร ความสำเร็จในการ "ถอนหนักเป็นเบา" นี้ แม้จะมีลักษณะของความ โชคก็อยู่ไม่น้อยก็ตาม แต่ก็เป็นผลงานของรัฐบาลชุกทวิ บุญยกุ อย่างไม่ต้องสงสัย นอกจากนั้นจะปรากฏว่าการ เขามาดำรงตำแหน่งชั่วคราวของรัฐบาลชุดนี้เป็นการ เปิดโอกาสให้ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา สามารถมีช่วงเวลาไปหาชาว สาราทางการทูต ทดสอบทัศนคติของฝ่ายผู้ชนะสงคราม (โดยเฉพาะอังกฤษ) และสร้างสัมพันธไมตรี ส่วนตัวและส่วนราชการกับฝ่ายสัมพันธมิตร อันเป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อมต่อการเจรจากับ สัมพันธมิตรของรัฐบาลชุกทวิ เสนีย์ ปราโมช ซึ่งมีผลทำให้ไทยสามารถรอดพ้นจากการสูญเสียเอกราช ของชาติในฐานะผู้แพ้สงคราม และผู้ร่วมมือกับญี่ปุ่นไปได้

จากการวิจัยฉบับนี้ คงจะเป็นที่แน่ใจในวงวิชาการแล้วว่า รัฐบาลชุกทวิ บุญยกุ นี้มีลักษณะ เป็น "รัฐบาลชั่วคราว" อย่างแท้จริง ซึ่งจากหลักฐานของ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จ ราชการฯ และผู้มีอำนาจสูงสุดทางการ เมืองไทย และหลักฐานจากการแถลงนโยบายของรัฐบาล นายทวิ บุญยกุ ก็ยืนยันไว้เช่นนั้น นอกจากนั้นการ เลือกเอานายทวิ มาเป็นนายกรัฐมนตรีใน

ช่วงเวลาที่ยากจะสำคัญนั้น เห็นได้ว่าเนื่องมาจากภูมิหลังของรัฐบาลชุดนี้ในฐานะคนเชื้อ จรีใจ และเป็นที่ไว้วางใจในหมู่มหาชน รวมไปถึงการเป็นคณะราษฎร เคยทำงานใกล้ชิดรวมเป็นร่วมตาย อีกทั้งมีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัวกับ คร.ปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการฯ ด้วย ที่สำคัญที่สุดก็คือ นายทวี บุญยเกษตร สามารถทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้สำเร็จราชการฯ ซึ่งก็คือบุคคลผู้กำชกชะตากรรมเป็นความตายของประเทศไทยในขณะนั้นนั่นเอง กล่าวโดยย่อ นายทวีฯ ในฐานะนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็น "แม่บ้าน" ทำงานประจำของรัฐบาล คอยประทับประคองให้การบริหารประเทศในขณะนั้นให้เป็นไปควยก็ได ในขณะที คร.ปรีดี พนมยงค์ สามารถใช้ตำแหน่งผู้สำเร็จราชการฯ เบื้องหลังรัฐบาล และใช้ฐานะและศักดิ์ศรีของการ เป็นหัวหน้าขบวนการเสรีไทยหาทางวางแนวทางในการต่างประเทศและการทูตให้แก่วรัฐบาลจนวิกฤติการณ์ของการอยู่รอดเป็นชาติเอกราชของไทยสามารถได้รับการแก้ไขไปในที่สุด.